

26 JULI 2009 – ZEVENTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Delen is vermenigvuldigen

OP EEN ZOMERAVOND BELDE ERIC me op. Hij had een heel chic diner laten aanrukken bij hem thuis, compleet met een verrukkelijke grand cru classé. Maar hij had ruzie gekregen met Natasja, zijn vriendin. Ze was weggelopen en nu zat hij moederziel alleen.

Grote tafel, kleine liefde.

Twintig jaar geleden bracht ik oudejaarsavond door in een dorpje in de Kasai in Congo. Pater Jules, West-Vlaamse scheutist, had maar weinig eten en drinken. De fles Simba ging de kring rond van mond tot mond. Iedereen genoot met kleine teugjes, denkend aan de dorst van de anderen. Er was ook een tros bananen en wat nootjes. Als nagerecht haalde pater Jules een stukje paterskaas van Westmalle boven. De kakkerlakken kropen uit de aluminiumfolie, maar de rest aten we smakelijk op.

Kleine tafel, grote liefde.

In het evangelie hebben we ook zo'n kleine tafel en een grote liefde. Jezus is met heel veel mensen samen op een eenzame, dorre plaats. Ze luisteren naar Hem en naar elkaar, en ze vergeten ruimte en tijd. Maar het wordt avond en etenstijd. De mensen hebben geen proviand meegebracht. Wat nu gedaan?

Het eerste voorstel zal wel geweest zijn: „Dat gaat ons niet aan. Laat die mensen maar voor zichzelf zorgen. Ze moeten leren zulke omstandigheden te voorzien.” Of „dat ze brood gaan kopen”. Alleen wist niemand waar en voor zoveel mensen. Te duur ook.

Jezus heeft iets anders voorzien. Hij zegt dat mensen gemeenschap moeten vormen. In groepjes gaan ze in het gras samen zitten. „Wie heeft er iets bij zich?” Er is een jongen met vijf broden en twee vissen. „Jezus, kun Je daar iets mee doen? Ik kreeg het mee van ons moeke als vieruurtje, in een tupperwaredoos. Je mag het hebben.”

Kleine tafel, grote liefde. Maar het is te weinig. Hopeloze situatie.

Of toch niet? Ik heb altijd gemeend dat het geen jongetje was met die vijf broodjes, maar een meisje. En haar naam is Espérance, naar Charles Péguy (Le porche du mystère de la deuxième vertu, Bibliothèque de la Pléiade, bladzijden 176 en 177 over mevrouw Geloof en mevrouw Liefde die gaan wandelen met het kindje Espérance tussen hen in. De mensen denken altijd dat Geloof en Liefde alles doen, maar het is het kleine meisje Hoop dat ze beiden voorttrekt. „Zonder meisje Hoop zouden Geloof en Liefde ietwat gezette dames zijn, al een beetje verfrommeld door het leven.”)

De situatie is niet hopeloos, want er volgt een beslissend vers in het evangelie: „Jezus nam de broodjes en de vis, sprak het dankgebed uit en gaf de broodjes met de vis aan de mensen.” In het Grieks is een dankgebed uitspreken eucharistieën. Als Marcus deze tekst schrijft, was de eucharistische maaltijd al een courante praktijk. Zo krijgt het geheel nog een diepere zin.

Menselijk delen is volstrekt noodzakelijk, maar het haalt niets uit, als we geen dankgebed zeggen. Vooraf, vooraleer er iets is gebeurd. Dit voorschot van vertrouwen maakt Gods sterkste krachten los: Hij vermenigvuldigt door ons delen. God overschrijdt dan alle wetten van de economie: alleen door te delen, kun je vermenigvuldigen.

Wondere gebeurtenissen. Het eerste wonder is dat van het jongetje (of meisje) dat alles weggeeft wat het heeft. Het wonder van de liefde.

Het tweede wonder is dat van de leerlingen, die zich de honger van de mensen eerst niet echt aantrekken, maar dan toch beginnen met het uitdelen van de vijf broodjes en de twee sardientjes. Het wonder van het vertrouwen. Tegen alle wiskunde in.

Het derde wonder: God zorgt dat er genoeg is om te overleven, als mensen ook maar een kleine bijdrage leveren. Met dat voorschot wordt zijn liefde uiterst creatief scheppend uit bijna niets.

En het vierde wonder. Er zijn nog twaalf korven over. Of twaalf tupperwaredozen. In elke doos – ik wed erop – vijf broodjes en twee sardientjes. Twaalf, evenveel als er apostelen zijn. Een grapje van Jezus? „Kijk, ongelovige aposteltjes, er is net genoeg om het opnieuw te wagen.”

Delen is vermenigvuldigen. En vermenigvuldigen is delen. Maar wel eerst een dankgebed zeggen, anders zijn die twaalf manden heel snel leeg.

Kleine tafel, grote liefde.

EERSTE LEZING

TWEDE BOEK KONINGEN 4, 42-44

In die dagen kwam er iemand uit Baäl-Salisa. In zijn tas bracht hij voor de man Gods, Elisa, als eerstelingen twintig gerstebroden en wat vers koren mee.

Elisa zei: „Geef dit te eten aan de mensen.”

Zijn dienaar antwoordde: „Hoe kan ik dat nu voorzetten aan honderd man?”

Maar de profeet herhaalde: „Geef het het volk te eten. Want zo spreekt de Heer: Zij zullen eten en overhouden.”

Nu zette de dienaar het de mensen voor. Zij aten en hielden nog over zoals de Heer gezegd had.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE EFESIERS 4, 1-6

Broeders en zusters,

Ik, de gevangene in de Heer, vraag u met aandrang: leidt een leven dat beantwoordt aan de roeping die gij van God ontvangen hebt, in alle deemoed en zachtheid, in lankmoedigheid, liefdevol elkaar verdragend.

Beijvert u de eenheid van de Geest te behouden door de band van de vrede: één lichaam en één Geest, zoals gij ook geroepen zijt tot een en dezelfde hoop, waarvoor Gods roeping borg staat. Eén Heer, één geloof, één doop. Eén God, de Vader van allen, die is boven allen, en met allen, en in allen.

EVANGELIE

JOHANNES 6, 1-15

In die tijd begaf Jezus zich naar de overkant van het meer van Galilea, bij Tiberias. Een grote menigte volgde Hem omdat zij de tekenen zagen die Hij aan de zieken deed. Jezus ging de berg op en zette zich daar met zijn leerlingen neer. Het was kort voor Pasen, het feest van de joden.

Toen Jezus zijn ogen opsloeg en zag dat er een grote menigte naar Hem toekwam, vroeg Hij aan Filippus: „Hoe moeten wij brood kopen om deze mensen te laten eten?” Dit zei Hij om hem op de proef te stellen, want zelf wist Hij wel wat Hij ging doen.

Filippus antwoordde Hem: „Wil ieder ook maar een klein stukje krijgen, dan is voor tweehonderd tielingen brood nog te weinig.”

Een van de leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus, merkte op: „Er is hier wel een jongen met vijf gerstebroden en twee vissen, maar wat betekent dat voor zo'n aantal?” Jezus echter zei: „Laat de mensen gaan zitten.” Er was daar namelijk veel gras. Zij gingen dan zitten; het aantal mensen bedroeg ongeveer vijfduizend.

Toen nam Jezus de broden en na het dankgebed gesproken te hebben, liet Hij ze uitdelen onder de mensen die daar zaten, alsmede de vissen, zoveel men maar wilde. Toen ze verzadigd waren, zei Hij tot zijn leerlingen: „Haalt nu de overgebleven brokken op om niets verloren te laten gaan.” Zij haalden ze op en vulden van de vijf gerstebroden twaalf manden met brokken, die door de mensen na het eten overgelaten waren.

Toen de mensen het teken zagen dat Hij had gedaan, zeiden ze: „Dit is stellig de profeet die in de wereld moet komen.” Daar Jezus begreep dat zij zich van Hem meester wilden maken om Hem mee te voeren en tot koning uit te roepen, trok Hij zich weer in het gebergte terug, geheel alleen.

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.rkbijbel.nl